

CZAS PRZESZŁY PARTIZIP PERFEKT

- pozwala opowiadać (najczęściej ustnie) o wydarzeniach z przeszłości;
- jest czasem złożonym;
- informuje on o tym co było, co się wydarzyło, co ktoś zrobił.

Czas przeszły Perfekt jest czasem złożonym - składa się z czasownika posiłkowego **haben lub sein** w czasie teraźniejszym, które są odmieniane oraz **z imiesłowu czasu przeszłego** (Partizip II), który jest formą nieodmienną i występuje (w zdaniach oznajmujących i pytających) na końcu zdania.

haben lub sein + Partizip II

np.:

- ich bin ... gefahren - Ich **bin** mit dem Bus **gefahren**.
- ich habe... gesagt - Ich **habe** dir nichts **gesagt**.

Kiedy używamy **ich bin** ...?

ZMIANA

z miejsca A ----- do miejsca B

Ich **bin** nach Wien **gefahren**. (Pojechałem do Wiednia.)

Ich **bin** ins Wasser **gefallen**. (Wpadłem do wody.)

ZMIANA

ze stanu A ----- w stan B

Ich **bin** wieder 2 cm **gewachsen**. (Urosłem znów 2 cm.)

Es **ist** nichts **passiert**. (Nic się nie stało.)

Czyli Perfekt z **sein** tworzą następujące grupy czasowników:

- **czasowniki nieprzechodnie, czyli takie, które nie odpowiadają na pytania: kogo? co?;**
- **czasowniki oznaczające ruch, zmianę kierunku, przemieszczanie się, np. gehen (iść), laufen (biegać), zurückkommen (wracać)**

Präsens:

Thomas **geht** in den Klub. Tomek idzie do klubu.

Perfekt:

Thomas **ist** in den Klub **gegangen**. Tomek poszedł do klubu.

- **czasowniki oznaczające zmianę stanu, np. aufstehen (wstawać), einschlafen (zasypiać), sterben (umierać).**

Präsens:

Um wie viel Uhr **stehst** du **auf**? O której godzinie wstajesz?

Perfekt:

Um wie viel Uhr **bist** du aufgestanden?

O której godzinie wstałeś?

- **czasowniki: sein (być), werden (stać się, zostać, zrobić się), bleiben (zostać)**

Präsens:

Monika **bleibt** zu Hause. Monika zostaje w domu.

Perfekt:

Monika **ist** zu Hause **geblieben**. Monika została w domu.

Kiedy używamy ich habe ...?

Większość czasowników w języku niemieckim tworzy Perfekt z czasownikiem posiłkowym **haben**. Są to przede wszystkim:

- **czasowniki przechodnie** - wymagają dopełnienia w bierniku, np.:

Ich **habe** den Director nicht **gesehen**. (Nie widziałem dyrektora.)

Der Lektor **hat** den Satz **erklärt**. (Lektor objaśnił zdanie.)

- **czasowniki zwrotne**, np.:

Ich **habe** mich **gewaschen**. (Umyłem się.)

Sie **haben** sich darüber **gefremt**. (Oni ucieszyli się z tego.)

- **czasowniki modalne**, np.:

Ich **habe** es nicht **gewollt**. (Nie chciałem tego.)

Wir **haben** das nicht **machen müssen**. (Nie musieliśmy tego robić.)

- **dużo czasowników nieprzechodnich, które nie wyrażają ruchu, kierunku, lecz trwanie czynności, stanu, np.:**

Er **hat** auf der Bank **gesessen**. (On siedział na ławce.)

Sie **haben** mir **geholfen**. (Oni mi pomogli.)

- **czasowniki nieosobowe** (es regnet, es schneit, es gibt)

Es **hat** gestern stark **geregnet**. (Wczoraj padał duży deszcz.)

Es **hat** mir dort sehr gut **gefahlen**. (Bardzo mi się tam podobało.)

Perfekt z haben i z sein:

Tylko niektóre czasowniki tworzą Perfekt zarówno z haben, jak i z czasownikiem posiłkowym sein.

Są to takie czasowniki jak: biegen, fahren, frieren, fliegen, segeln, schwimmen.

1. Jeżeli dana osoba sama wykonuje czynność, stosujemy **haben**, jeśli uczestniczy tylko w czynności – stosujemy **sein**.

Ich **bin** nach Frankfurt **gefahren**. Pojechałem do Frankfurtu.

Mein Bruder **hat** das Auto in die Garage **gefahren**.
Mój brat wprowadził samochód do garażu.

Er **ist** gerade um die Ecke **gebogen**. Ich **habe** den Finger **gebogen**.
Skręcił za rogiem (zrobił skręt).

2. Jeśli w zdaniu podana jest długość trwania czynności, Perfekt tworzymy z **haben**, jeśli zaś chodzi o sam fakt wykonania jakiejś czynności i dotarcia do celu – stosujemy **sein**.

Ich **habe** in der Schwimmhalle zwei Stunden **geschwommen**.

Pływałem dwie godziny na pływalni. (Gdzie? Wo?)

Ich **bin** an das andere Ufer **geschwommen**. Popłynąłem na drugi brzeg. (Dokąd? Wohin?)

Ich **bin** heute vormittag **geritten**. Ich **habe** rund zwei Stunden **geritten**.
Jeździłem konno ponad dwie godziny.

3. Czasowniki: schießen, schmelzen, schrecken, stoßen, treffen, ziehen i inne.

Der Jäger **hat** zwei Hasen **geschossen**. Ihm **ist** das Blut in den Kopf **geschossen**.

Partizip Perfekt (Partizip II)

Imiesłów czasu przeszłego czasowników słabych

Większość czasowników słabych tworzy Partizip II od rdzenia bezokolicznika przez dodanie przedrostka ge- i końcówki -t lub -et:

ge + temat + -t lub -et (jeżeli temat czasownika kończy się na d, t, m,n)

np.

Der Lehrer **hat** die Kinder **gefragt**.

Die Firma **hat** das Haus 2 Jahren **gebaut**.

Ich **habe** auf dich 3 Stunden **gewartet**.

Czasowniki słabe o zakończeniu -iren (tzw. obcego pochodzenie)

oraz czasowniki nierozdzielnie złożone

nie otrzymują przedrostka ge-

temat + -t

np.

Ich **habe** an der Uni **studiert**.

Er **hat** die Aufgabe **erklärt**.

Czasowniki słabe, złożone rozdzielnie

otrzymują końcówkę **-t** oraz przedrostek **ge-**, który występuje w środku między przedrostkiem a czasownikiem:

przedrostek + ge + temat + -t

np.

Ich **habe** das Fenster **aufgemacht**.

Imiesłów czasu przeszłego

czasowników modalnych i nieregularnych

Imiesłów czasu przeszłego czasowników modalnych i nieregularnych tworzy się tak samo, jak czasowników słabych z grupy pierwszej, lecz z wyjątkiem dwóch czasowników modalnych (wollen, sollen), przy czym zmianie ulega samogłoska rdzenna:

ge- + temat ze zmianą + -t

Infinitiv	Partizip II
wollen	gewollt
können	gekonnt
müssen	gemusst
sollen	gesollt
dürfen	gedurft
mögen	gemocht
bringen	gebracht
haben	gehabt
wissen	gewusst

Imiesłów czasu przeszłego czasowników mocnych

Imiesłów czasu przeszłego czasowników mocnych tworzy się z reguły przez dodanie do tematu

przedrostka **ge-** i końcówki **-en** (często występuje zmiana samogłoski rdzennej):

ge- + temat z możliwą zmianą + -en

np.

Ich **bin** in die Stadt **gefahren**.

Czasowniki mocne nierozdzielnie złożone

nie otrzymują przedrostka ge-

**temat z możliwą zmianą
oraz z przedrostkiem
nierozdzielnym** } **+ -en**

np.

Ich **habe** das Thema mit ihm **besprochen**.

Przy czasownikach mocnych rozdzielnie złożonych

przedrostek **ge-** występuje między przedrostkiem czasownika a czasownikiem:

przedrostek + ge- + temat ze zmianą + -en

np.

Ich **bin** um 7 Uhr **aufgestanden**.